

Il ced Sa

Dánské zákony z dubna 1905. týkající se potlačování deliktů ze surovosti.

Podává Dr. Jaroslav Kallab.*)

Malé národy mají před velkými tu výhodu, že u nich cesta od ideje k uskutečnění jest mnohem kratší, než u národů velkých. Porozumění rychleji sevšeobecní, dosah reformy snáze lze odhadnouti, eventuální v praxi se jevící vady reformy snáze lze postřehnouti a odstraniti. Proto v poslední době jsou to malé státy, jež v trestních reformách velkým ukazují cestu, poskytují jim možnost, aby jasné i stinné stránky reformních idejí trestních v praxi do jisté míry experimentálně poznaly.

Do řady těchto malých států vstupuje nyní zákony z dubna 1905 i Dánsko. Zákony ty zvlášt pro nás v Rakousku jsou zajímavé, poněvadž nám poskytují příklad, jak možno tam, kde přepracování celého trestního zákona jest na čas nemožné, aspoň ony partie, jež nejvíce po reformě volají, vhodně opravit

I.

Ustanovení dánskému zákonu z 1. dubna 1905 možno třídit ve dvě skupiny:

I. Předpisy týkající se trestání zločinců proti bezpečnosti tělesné a mravnosti,

II. předpisy týkající se trestání osob mladistvých a podmínečného odsouzení.

I. První skupinu možno opět dělit ve tři, totiž v ustanovení:

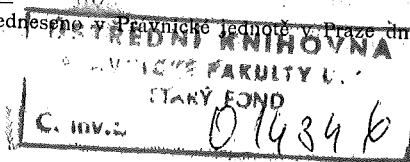
1, o trestání zločinů proti bezpečnosti tělesné;

2, o trestání těžkých zločinů proti mravnosti, a

3, o trestání oněch lehkých deliktů proti mravnosti, jež tvo-

říce přechod mezi delikty proti mravnosti a proti majetku jsou vlastní doménou individuál práce se štítících.

*) Předneseno v Právnické jednotě v Praze dne 29. března, 1906.

14 a / 103

ad 1. Zákon zostrňuje dosavadní tresty na násilné ublížení na těle, a to tehdy, bylo-li násilí spácháno na osobě, jež k němu nezavdala podnětu, mělo-li těžší následky, než jen pomíjející tělesnou bolest. Trest se stupňuje dle výsledku. Zvláštní okolností přitěžující jest zpětnost a příbuzenský poměr mezi pachatelem a poškozeným; pak, zamýšlel-li pachatel výsledek, jenž nastal, či mohl-li jej předvídati, a konečně spáchán-li čin ve společnosti.

Alternativně s dosavadním trestem žaláře o chlebě a vodě zavádí zákon nový druh trestů, totiž donucovací pracovní, o níž později blíže se zmíním.

V případech zvlášť těžkých, totiž, byl-li odsouzený pro týž čin v posledních pěti letech trestán, mělo-li násilí za následek déle trvající chorobu neb nezpůsobilost k práci, a zamýšlel-li pachatel výsledek, jenž nastal, neb mohl-li jej předvídati, zostrňuje se trest tím, že vedle pravidelného trestu ukládá se bití, t. j. 12—27 ran lanem neb holí. Toto zostrnění však není přípustné u žen a u mužů mladších 18. a starších 55 let. Jen fakultativně je přípustné u mužů starších 50 let a u mužů zmenšené přičetnosti.

Jen ti, kdo čin ten spáchali v zaviněné podnapilosti, mají, byť i byla jejich přičetnost zmenšena, trestáni býti bitím, nebyla-li jen u nich vyloučena t. zv. způsobilost rozpoznávací (die zur Erkenntniss der Strafbarkeit erforderliche Einsicht.)

Nejen v tomto případě, nýbrž kdykoliv některý ze zmíněných násilných činů proti osobám spáchán byl pod vlivem alkoholu, může soud vedle pravidelného trestu odsouzenému zakázat i návštěvu hostinců až na dobu pěti let.

Máme tu tedy na násilné jednání proti osobám tři nové druhy trestů: donucovací pracovní jako trest samostatný, bití a zákaz návštěvy hostinců jako trest vedlejší.

Pro donucovací pracovní, v nichž uvěznění trvá od 12 dní do 2 let zákon zavádí zajímavý způsob nucení k práci. Trestanci, u něhož se jeví patrná nechuť k práci, může totiž správa věznic uložit úkol přiměřený zbývající době trestu. Nevypracuje-li jej, zůstane tak dlouho uvězněn, až jej dokončí. Trest však nemůže býti prodloužen o více než o třetinu původně uložené doby.

ad 2. Při těžkých deliktech proti mravnosti, násilném smilstvu, smilstvu s dětmi, a p. zákon zostrňuje dosavadní tresty, byly-li tyto delikty spáchány po druhé, při čemž nečiní rozdílu, jak

dlouhá doba uplynula od spáchání prvního činu. I tu alternativně se ukládá donucovací pracovní.

V případech zvlášť těžkých t. j. byl-li odsouzený pro smilstvo častěji trestán, neb spáchal-li smilné jednání s děvčaty mladšími 12 let, zostrňuje se i tu pravidelný trest bitím.

O tomto trestu, jakož i o případě, že zločin proti mravnosti byl spáchán pod vlivem alkoholu, platí totéž, co bylo řečeno při skupině předchozí.

ad 3. Třetí skupinou deliktů, o nichž zákon jedná, jsou ony drobné, avšak velice rozšířené delikty, jež mají jen tolik společného, že z pravidla jsou páčány od osob práce se štítících.

Zákon tu rozšiřuje dosavadní trestní ustanovení o kuplířství a přechovávačství (Zuhälterei), a zostrňuje dosavadní tresty na žebrotu a tuláctví v případě zpětnosti. V obou případech je eventuelně přípustná donucovací pracovní. Aby na zpětnost uznáno bylo, netřeba, aby ten, kdo nyní pro žebrotu neb tuláctví trestán býti má, byl již pro týž delikt trestán; právě tak za zpětného se pokládá ten žebrák neb tulák, který byl dříve trestán pro kuplířství, přechovávačství, neb některý delikt majetkový.

Na druhou zpětnost v tyto delikty zákon ukládá jako vedlejší trest vykázaní nuceného pobytu v některé obci.

Konečně zákon obsahuje zvláštní trestní ustanovení o těch, kdo kuplířství, přechovávačství neb jisté delikty majetkové po živnostensku provozují.

Těmito předpisy, zvlášť zmíněným vymezením pojmu zpětnosti při žebrotě a tuláctví zákon velice jemně vycítuje aetio-logickou příbuznost deliktů v této skupině zahrnutých.

Jest to častá kariéra osob práce se štítících: začíná se drobnými delikty majetkovými, později snad pachatel, dokud je mlád, dá se vydržovati jako souteneur, poštěstí-li se mu to, skončí jako kuplíř, nestane-li se zlodějem z řemesla; daří-li se mu špatně, skončí jako žebrák neb tulák.

Zákon tu zachycuje celou jednu skupinu parasytů společnosti, skupinu i proto nebezpečnou, že z ní vyrůstají pachatelé nejodvážnějších zločinů, kteří po činu v ní se zase ztrácejí.

Na první pohled s těmito ustanoveními o trestání zločinů proti životu, mravnosti, a drobných deliktů právě charakterisovaných, nikterak nesouvisí druhá skupina ustanovení našeho

zákona, týkající se jednak trestání osob mladistvých, jednak podmínečného odsouzení.

II. Především zákon zvyšuje nejnižší věkovou mez trestnosti z 10 na 14 let, zároveň však ruší dosavadní ustanovení, dle něhož mladiství mezi 10 a 15 lety jen tehdy mohou být trestáni, jsou-li intelektuálně vyspělí, mají-li způsobilost rozpoznávací.

Osoby mladší 14 let nemohou vůbec být odsouzeny, avšak soud může proti nim učinit opatření, jež se mu jeví být vhodným k jejich nápravě: Napomenutí, dání pod dozor, přenesení moci výchovné z rodičů na jinou osobu.

Osoby starší 14 let podlehají obecnému trestnímu zákonu, jsou však až do 18 let trestáni dle mírnější sazby trestní. V případech, kdy okolnosti nasvědčují tomu, že odsouzený mezi 15—18 rokem se dostane pod dostatečný dohled, může ministr spravedlnosti stíhání zastavit.

Velice zajímavá je organizace těchto výchovných opatření, jichž se užívá proti mladistvým do 15 roků vůbec, od 15—18 let pak, bylo-li od stíhání upuštěno.

V tom směru je zákon z 1. dubna 1905 dále rozveden zákonem z 14. dubna 1905, o němž tedy též v této souvislosti zmíniti se nutno.

Soud totiž mladistvého, jež osvobodil proto, že mu ještě není 15 let, neb proto, že ministr spravedlnosti řízení zastavil, odkáže t. zv. poručenské radě. Poručenská rada vyšetřivši vlastnosti pachatelovy, i jeho dosavadní život, k čemuž má tytéž prostředky, jako trestní soud v řízení trestním, v nejmírnějším případě napomene pachatele, a dá jeho rodičům a vychovatelům příkazy, jak s ním nakládati; mimo to pak zřídí pachateli opatrovníka, jenž nad tím bdí, aby se příkazů těch dbalo. Nedbá-li se jich, neb zdá-li se to od počátku vhodno, odejme poručenská rada otcí moc otcovskou, a dá dítě buď do jiné rodiny, neb do své vychovatelny. Mimo vychovatelny má poručenská rada dva druhy ústavů: ústavy pozorovací pro mládež, jež vlastnosti nemohly být zjištěny, a káznice pro zpustlou mládež. Z ústavů pozorovacích přicházejí děti buď do vychovatelny, neb do rodin. Dříve, než poručenská rada mladistvého z vychovatelny neb káznice propustí, má mu opatřit zaměstnání, jímž by se živil.

Týž zákon z 14. dubna 1905 hrozí vězením a donucovací pracovním rodičům, kteří děti navádějí ke zlému, neb je za-

nedbávají, i těm, kteří chtějí překaziti výkon zákonem tímto připuštěný neb pomáhají dětem k útěku z ústavu.

Co se konečně podmínečného odsouzení týče, stanoví zákon z 1. dubna 1905, že podmínečně uloženy býti mohou jak nejmírnější oba druhy trestů na svobodě: jak vězení a donucovací pracovní, tak pokuty. Podmínkou jest toliko, aby tu byly polehčující okolnosti; jaké, to zákon nepraví. Ani dosavadní zachovalost za nezbytnou podmínku neklade. Soud může odsouzenému uložiti náhradu škody neb dáti jej pod dohled. K výkonu podmínečně uloženého trestu dojde, je-li odsouzený v průběhu příštích pěti let odsouzen pro delikt, na nějž je těžší trest, než pokuta. Avšak ani pak nemusí k výkonu podmínečně uloženého trestu dojíti, je-li druhý čin toliko kulposní.

II.

Dříve, než přistoupím ke kritickému ocenění těchto zákonů, bude snad vhodno, vymezím-li poněkud otázky, o něž nám tu jíti může.

Nemůže nám tu jíti o ocenění zákonů se stanoviska právně technického, o zkoumání, zda jejich definice jsou logicky přesné a vyhovují-li požadavkům všeobecné vědy trestního práva.

Při posuzování zákonů se stanoviska kriminálně politického nemůže nám jíti o úsudek o tom, zda zákony jsou vhodné pro poměry, v nichž vznikly, pro poměry dánské.

Otázka, o niž nám tu jíti může, jest, zda a pokud by podobný zákon odpovídal poměrům a požadavkům našim.

K zodpovězení této otázky musíme si především objasniti, co zákony naše kriminálně politicky znamenají.

Zmínil jsem se, že obě skupiny, v něž jsem ustanovení dánského zákona z 1. dubna roztrídil — ustanovení o trestání jistých kategorií deliktů a ustanovení o trestání osob mladistvých i o podmínečném odsouzení — na první pohled spolu nesouvisí.

A přece, přihlédneme-li blíže, nemůžeme nepostřehnouti jakousi souvislost.

Proti komu míří náš zákon?

Především proti pachatelům zločinů projevujících jistou surovost: zločinům proti bezpečnosti tělesné a zločinům proti mravnosti. Ze zločinů proti bezpečnosti tělesné zákon akcentuje jednu skupinu: totiž ublížení osobám, jež k ublížení nezavdaly.

podnětu. Máme tu muže týrající své ženy, mladíky, týrající rodiče, zvláště staré matky, mladíky, kteří z bujnosti neb v podnapilosti do praček se dávají. Zvláště přísně dokročuje zákon na ty, u nichž surovost tak jest zakořeněna, že ani vytrpěný trest jí nevytléčí.

Právě tak přísně zakročuje zákon proti osobám, jež surovost smíšená se smyslností žene k opětnému páchání deliktů proti mravnosti, zvláště smilstva s nedospělými.

Z deliktů majetkových zachycuje zákon jednu skupinu, jež v oboru deliktů majetkových zaujímá do jisté míry analogické postavení, jako delikty za surovosti uvnitř deliktů proti osobám: totiž delikty majetkové po živnostensku páchané. Jako ony vyrůstají ze surovosti, tak tyto ze štítění se práce. Správně však zákon vycifuje, že nestačí trestati jen pachatele deliktů majetkových, chceme-li těmto deliktům čeliti. Trestní právo musí tu plniti ještě jiný úkol. Musí bojovati proti jiným zjevům, jež nejen z téhož pramene: z odporu k poctivé práci se prýští, nýbrž i tvoří stálou rezervu, z níž vždy noví adepti deliktů majetkových vyrůstají: kuplířství, přechovavačství, tuláctví, žebrotě.

Z této stálé rezervy doplňují se nejen řady delinkventů proti majetku, nýbrž ona tvoří i ovzduší, v němž zločinným povahám nejlépe se daří, tak že z ní vycházejí pachatelé a hlavně pomocníci pachatelů nejhorších zločinů.

Tím máme vyznačenu frontu, proti níž zákon náš míří.

Boj možno vésti dvojím způsobem: jednak přímým potíráním nepřítelů, jednak zabraňováním tomu, aby nepříteli nových sil přibývalo. A tento úkol přejímá druhá skupina ustanovení našeho zákona. Zachrániti racionelní výchovou mládež, jež se dostala na scestí, uchrániti ty, u nichž delikt nepovstal ze zločinné náklonnosti, nýbrž spíše nešťastným sběhem okolností, od zhoubných účinků, jež na povahy nezkažené má trest, zvláště vězení.

Patrně, že obě skupiny ustanovení nejen spolu souvisí, nýbrž se doplňují; každá z nich by se stala méně účinnou, kdyby nebylo druhé.

Právě tímto šťastným spojením obou způsobů, jimiž bojujeme proti deliktům jednak ze surovosti, jednak ze štítění se práce páchaných stává se nám dánský zákon vzorem.

Jest totiž zjevem velice nápadným, doposud však málo oceněným, že téměř ve všech státech evropských, zvláště i u nás

v Rakousku ku konci 19. století stoupá počet lehčích deliktů proti životu a zároveň klesá počet krádeží a zpronevěr.*)

Z toho zjevu bylo by ovšem možno čerpati na pohled velice vážnou námitku proti potřebě ztřešnění trestů na delikty, jichž počet stoupá. Mohlo by se totiž argumentovati následovně:

Jistých deliktů proti majetku ubývá, ač se v poslední době tresty na delikty majetkové nezvýšily. Čekejme tedy, časem i deliktů proti životu ubude.

Kdo by tak argumentoval, přehlížel by podstatný aetiologický rozdíl mezi těmito dvěma skupinami deliktů. Málo kdo kradе proto, že by mu krádež sama způsobovala rozkoš, nýbrž z pravidla se dopouští krádeže, kdo nemůže neb nechce si jistý statek opatřiti jinak. Zlepšuje-li se tedy hospodářské postavení nejširších mass, ubývá podnětu ke krádežím. Okruh osob, jež krádeže páchají, omezuje se poznenáhlu na dvě skupiny: na ty, kteří nemohou naléztí práci, již by si potřebné statky opatřili, a na ty, kteří nechťejí naléztí práci proto, že práce se štítí.

Proti první skupině jest marný boj prostředky trestního práva; proti té musí nám udati prostředky národní hospodáři. Jen druhou skupinu trestní právo zasáhnouti může, a způsob, jak je to možno, nám ukazuje právě dánský zákon. Pokud se vyskytují zlodějové k žádné z těchto dvou skupin nenáležející, vystačí se platnými tresty. Jen oproti těm, kdo jen nešťastným sběhem okolností k činu strhnouti se dali, zdá se mírnost účinnější, než degradující trest; proto se doporučuje podmíněčné odsouzení.

Zcela jinaká jest aetiologie deliktů proti životu a mravnosti. Při těchto vždy, při oněch zpravidla čin sám působí rozkoš jistým individuím, ať již činem ukájejí škodolibost, touhu po pomstě, či pud pohlavní. Čím více takových surových individuí přibývá, tím více takových deliktů. Vedlo by přes meze mně vyznačené, kdybych se pokoušel zodpověděti, čím to, že takových surových individuí přibývá. Jen na jedno bych si dovolil upozorniti:

Mládež, jež koncem let devadesátých dospívá a z níž hlavně pachatelé těchto deliktů se rekrutují, narodila se v době t. zv. hospodářského rozkvětu, jež pro Německo i Rakousko přinesla léta sedmdesátá. Mladý industrialismus pohlcovav

*) Pro technické obtíže nebylo možno uveřejniti diagramy, jimiž tento fakt při přednášce byl dokazován.

síly celých rodin, i žen a tehdejší mládeže. Následek toho byl rozvrat rodinného života, zanedbávání rodinné výchovy. Dítě, sotva povyroستlo, šlo buď též do továren, kde s celou armádou druhů zaměstnáno bylo při práci, jež mu ponechávala dost času, aby se od starších kamarádů naučilo věcem, jež nemá ještě znáti, nebo se potulovalo po ulicích. Sotva odrostlo škole, odděl se od své rodiny, k níž se jen vrací, aby vynutilo v nezaměstnanosti peníze. Jinak hledá si svou zábavu po nejpochybnějších hospodách. Kolik potřebuje, si celkem vydělá, tak že krásti nemusí, ale citově nejen zůstává zanedbáno, nýbrž kazí se čím dále tím více. Že alkohol a surové pohlavní styky je nezjemní, netřeba snad podotýkati.

Adam Smith, známý zakladatel nauky národního hospodářství již ku konci 18. století upozorňoval na tyto účinky vznikajícího tehdy v Anglii velkoprůmyslu. Jako prostředek k záchraně doporučoval zakládání malých náboženských sekt.

To jest otázka jiná; nám jde o to, jakými prostředky trestními proti této vzrůstající surovosti lze bojovati.

A tu především nutno plnou chválu vzdáti dánskému zákonu, že zostřením trestu v případě zpětnosti trestní hrozbě náležitěho důrazu dodává.

Zvlášt instituce donucovacích pracoven velice se zamlouvá. Čeho pachatelům takových činů jest třeba, jest, aby právě si navykli kázní, a naučili se v práci viděti nikoliv nutné zlo, nýbrž prostředek, jímž život možno si příjemněji upravit.

Ovšem příliš sanguinické naděje v tyto prostředky skládati nelze. Obyčejně bývá tu již příliš pozdě.

Mnohem větší naději možno skládati v racionelní výchovu mládeže hned při prvním poklesku. Tu ještě mohou svědomitě řízené ústavy nahraditi a dohoniti, co rodina zanedbala.

Konečně v době vzrůstající surovosti citové nutno spořívěti, než doposud zacházeti s jemnějšími stránkami povah, třeba v okamžitěm poblouzení zločin spáchavších. Proto i podmínečně odsouzení možno jen doporučiti.

Se samostatnými tresty a trestními opatřeními dánskému zákonu nutno tedy souhlasiti.

Pochybnější isou prostředky, jimiž dánský zákon tresty zostruje.

Zákaz návštěvy hostinců jest ve velkých městech a průmyslových centrech, v nichž kriminalita právě charakterisovaná

nejsilněji vystupuje, vůbec nepraktický. Nemůžeme přece žádati od hostinského, aby od každého hosta požadoval průkaz identity, a dříve, než jej obslouží, prohlédl posledních pět ročníků policejního oznamovatele, zda snad hostu není návštěva hostinců zakázána.

Že trestání těch odsouzených, kteří by zákazu nedbali, by sotva náruživého pijáka od návštěvy hostinců zdrželo, možno souditi z malé účinnosti našich trestů proti revertentům, jež přece nežene k návratu tak silný, snad možno říci, pud, jako žene pijáka vždy znovu do hostince.

Co se týče vykázaní nuceného pobytu v určité obci, dlužno vyčkati, jak se toto opatření v praxi vytváří. Nemají-li obce možnosti žebráky a tuláky jim přikázané k práci nutiti, pak nelze si od tohoto opatření mnoho slibovati.

Zůstává trest bití.

Jest charakteristické pro tento způsob trestání, že poslední hnutí, jež v jeho prospěch v Německu povstalo, nebylo snad vyvoláno vzrůstáním počtu deliktů ze surovosti, nýbrž několika zvlášt surovými případy, především známou aferou Dipoldovou.

Der Unhold — jak tehdy listy psaly — ohava vychovatel, jenž zneužívá svých chovanců k ukojení svých sadistických choutek, musí býti trestán bitím. V poněkud zjemnělé formě tatáž myšlenka opakována tak, že idea odplaty si v podobných případech žádá citelného tělesného trestu. Proti takovýmto citovým argumentům nelze rozumovými důvody bojovati. Nanejvýš právě tak jen z citu čerpanými argumenty jako — jak tehdy zas jiné listy psaly — že trest bití odporuje »dem Ehrgefühl des deutschen Mannes«, což nesrovnává se s ideou pokroku.

Jest jisté, trest bití jest neestetický, ale konečně, kdyby byl nutný, snad bychom si naň zvykli, jako trpíme trest smrti, a jako nám ani nenapadá zavrhovati některé chirurgické operace, jež též nejsou krásné.

Jest pravda, k úřadu toho, jenž trest bití vykonává, jest třeba jisté surovosti. Ale konečně snad by bylo možno používati strojů. Tím by odpadla i námitka, že trest ten je nestejněměrný, poněvadž závisí na náladě a tělesné síle toho, jenž jej vykonává. —

Jediná otázka jest, je-li trest ten nutný, a možno-li si od něho slibovati nějakých dobrých účinků. A v tom jest právě slabá stránka tohoto trestu.

Představme si ovzduší, v němž žijí individua pro delikty proti životu neb proti mravnosti opětovně trestaná. Ty drobné hospůdky, v nichž polodorostlí hoši se scházejí s děvčaty nejpochybnější pověsti. Nebude v tomto kruhu ten, jenž vytrpěl výprask, snad při tom ani neceknuv, neb se sarkasmy na rtech, předmětem obdivu, hrdinou, jehož postavení bude mladším druhům cílem ctížádosti? Neb na druhé straně, nenajdou se lidé, kteří mu budou projevovati soucit? Jest kriminálně politickou neopatrností z trestanců činiti hrdiny neb předměty soucitu.

Namítne se: zcela tělesná bolest jest jediný argument, jemuž porozumí i nejsurovější. Ale právě delikty proti životu a zvláště proti mravnosti páší se ve stavu duševním, v němž člověk vůbec žádným argumentům přístupný není, v němž vůbec na následky svého činu nepomýšlí. A kdyby snad toho neb onoho strach před bitím zdržel, byl by tento pochybný výsledek příliš draze zaplacen. Vždyť výprask, i když neučiní z trestance hrdinu, jenž si na trestu bude zakládati, umrtví v něm poslední špetku vědomí vlastní hodnoty, nechceme-li říci cti, učiní z něj člověka, jenž již vůbec nemá co by v očích svých spoluobčanů ztratil.

Mimochodem zmiňuji se o argumentu, jímž president Roosevelt doporučoval trest bití proti mužům, již týrají své manželky. Uvěznil-li se takový člověk, trpí tím prý jeho rodina, jež již jím dosti trpěla, více, než on sám.

To možno připustiti; pochybno jest však, zda právě trest bití by tu byl tím surrogatem trestu vězení, jenž by právě proti těmto deliktům byl účinný.

Pochyboval bych, že by se k své manželce zvláště něžně choval muž, jenž přišel od výprasku, který konec konců přeče jen k vůli ní vytrpěl.

Ovšem zůstává ještě námitka: Trest bití nemá býti samostatným trestem, nýbrž jen zostřením jiného trestu. Zdá se mi, že tím se vlastnímu trestu ujímá účinnosti. Dříve ještě, než se ví, zda snad přísná několikaletá kázeň pachatele přeče nepolepší, podrobíme jej výprasku, aby do věznice vstoupil roztrpčen proti té spravedlnosti, jež jej má polepšiti.

Jako pravidelný trest ať samostatný, ať vedlejší se tedy trest bití nedoporučuje.

Zda jako trest disciplinární, jest otázka jiná. Snad jest bití vhodným pedagogickým prostředkem proti zanedbané mládeži, snad ve věznici mezi nejhoršími zločinci jest doporučení hodno jako poslední argument k udržení autority vězeňské správy. O tom by bylo nutno slyšeti mínění zkušených pedagogů a úředníků trestnic.

Málo pravděpodobno jest konečně, že by v některém kraji určité surovosti tak se rozšířily, že by bylo nutno je staviti exemplárním výpraskem ve formách jakéhosi stanného práva. Kdyby však i takový případ nastal, pak právě přestávají argumenty kriminalně politické, o vhodnosti instituce pak rozhodne okamžitý úspěch.

Celkem tedy, ač dánské zákony z 1. a 14. dubna 1905 nutno vítati jako kriminálně politický úspěch, nemůžeme se ubrániti dojmu, jako by § 5. zavádějící právě trest bití, byl v celkové harmonii falešným tónem. Svědčí pro zdravý smysl dánského sněmu, že, ačkoliv celé zákony byly přijaty téměř jednohlasně, tento § prošel většinou pouhých deseti hlasů.

ÚK PrF MU

3129S14346